

SOCIALDEMOKRAT
ISKA
STUDENTFÖRBUND
ETS
REFORMPROGRAM

Inledning	3
Ekonomisk politik	4
Arbetsmarknad.....	6
Välfärd.....	9
Utbildning	12
Miljö och klimat	15

Inledning

5 Samhället är alltid i förändring och därför måste politiken vara i ständig rörelse. De politiska förslagen ska inte bara följa samhällsförändringen, utan alltid ligga i framkant. I spåren av en avpolitiserad debatt får sårintressen inflytande på demokratins bekostnad och samhällets utmaningar får stå utan politiska lösningar.

Målet om en klasslös, jämlik, jämställd och solidarisk värld har alltid varit viktigt men gör sig särskilt påmint när klyftorna i samhället växer och den globala oron ökar. Genom reformistisk socialism skapar vi stegvis ett bättre samhälle för alla.

10 Det här är det Socialdemokratiska studentförbundets reformprogram med fokus på följande områden; ekonomi, arbetsmarknad, välfärd, utbildning, klimat och miljö.

Programmet är skrivet med ambitionen att presentera dagspolitiska reformer med en genomförbarhet på kort sikt och ska revideras årligen. Det är vår uppgift att driva en idédebatt som tar avstamp i verkligheten och som ger möjlighet för ett djupare samtal om hur vi kan tänka nytt kring klassiska socialdemokratiska reformer.

Ekonomisk politik

Målet med den ekonomiska politiken är att skapa ett hållbart välstånd och att fördela det jämnt efter behov. Den ekonomiska politiken är ett centralt medel i strävan mot det klasslösa samhället. Ekonomisk tillväxt har inget egenvärde, och demokratin måste därför vara
5 överordnad det ekonomiska systemet och dess särintressen. Gemensamt ägande och styrning av samhällets viktiga funktioner är en förutsättning för att uppnå ekonomisk demokrati. Legitimiteten för en hög skattekvot bygger på att skattepengarna används effektivt och skattesystemet är tydligt och transparent.

- 10 Den ekonomiska politiken lägger grunden för vidareutveckling av välfärden och möjliggör reformer inom andra samhällsområden. Med ökade intäkter till det gemensamma och genom en mer progressiv fördelning av våra resurser ska vi finansiera nödvändiga samhällsinvesteringar och bekämpa klassamhället.

15 Bekämpa skatteflykten

Det är samhället som med gemensamma medel finansierar den infrastruktur som är nödvändig för näringslivet. Vi finansierar hela utbildningen för deras arbetskraft. Vi står för trygghetssystemen, välfärden och sjukvården i stället för att som i vissa länder lägga dessa kostnader på företag eller arbetare och tjänstepersoner. Utan ett starkt samhälle – sämre
20 förutsättningar för näringslivet. Därför behöver företag och kapitalägare ta sitt ansvar och betala sin beskärda del till det gemensamma.

Socialdemokratiska studentförbundet vill skärpa generalklausulen mot skatteflyktsbrott och tillämpa den i betydligt högre utsträckning. Arbetet mot skatteplanering behöver lyftas på EU-nivå och vi behöver internationellt bindande lagar för att företag ska betala skatt där de
25 verkar. Arbetet för en global och progressiv förmögenhetsskatt måste påbörjas.

Banker: bryt upp, beskatta och bestäm

Det svenska banksystemet präglas av oligopol-tendenser där bankernas finansiella storlek ger dem en styrkeposition som är skadlig för samhället. Samtidigt betalar bankerna låg skatt, saknar soliditetskrav och ger höga vinstutdelningar oavsett konjunkturläge.
30 Socialdemokratiska studentförbundet vill stycka upp storbankerna i mindre enheter, införa en särskild bankskatt samt soliditetskrav. Vi vill också tillsätta statliga representanter i bankernas styrelser samt införa ett bonustak.

Modernisera bostadsskatterna

35 Socialdemokratiska studentförbundet vill växla reavinstskatten och den kommunala fastighetsavgiften mot en progressiv och statlig fastighetsskatt. På så vis kan det befintliga bostadsbeståndet utnyttjas bättre genom en ökad rörlighet samtidigt som kapital fortsatt beskattas. Ränteavdragen driver på hushållens skuldsättning och riskerar att urholka statsfinanserna på sikt. Socialdemokratiska studentförbundet vill avskaffa ränteavdraget
40 genom en stegvis nedtrappning.

Investera mera

Hur den statliga ekonomin administreras och planeras är en viktig och principiell fråga för den demokratiska socialismen. Den statliga ekonomin skall vara underordnad demokratin för att en god planering och hushållning med statens resurser skall göras. Den offentliga sektorn har ett avkastningsmål varje konjunkturcykel som innebär att resurser måste sparas in för att betala av en av världens lägsta statsskulder. Det är inte rimligt att välfärdens problem skall expanderas för att nå ett föråldrat mål. Det behövs statliga och långsiktiga investeringar för att tillgodogöra att det offentliga problem åtgärdas och att det offentliga kommer fler till del.

Därför vill Socialdemokratiska studentförbundet att överskottsmålet byts ut mot ett balansmål. Vi vill också se ett krav på en återinvestering i välfärden. Återinvesteringen ska ske genom en indexering av de offentliga utgifterna efter demografi och inflation för att stärka välfärden. S-studenter vill även att det införs en separat investeringsbudget med möjlighet till lånefinansiering vid sidan av driftsbudgeten.

Inför enhetlig moms

Differentierade momssatser är ett resultat av en syn på skatt som bestraffning och där det man anser vara av godo ska befrias från detta straff. Socialdemokratiska studentförbundet vill införa enhetlig moms på samtliga varor och tjänster. De olika momssatserna leder till ökad administrativ börda för företagare och öppnar upp för skattefusk. En övergång till enhetlig moms skulle ha en neutral fördelningspolitisk effekt, leda till ökad transparens i skattesystemet och ge ett tillskott till statskassan som kan fördelas progressivt.

Bevara och utveckla biståndet

Den ekonomiska politiken måste tillämpa ett globalt perspektiv och verka för utjämning bortom Sveriges gränser. En grundpelare i det arbetet är ett modernt bistånd för ökad jämställdhet, utbildning och omställning. Sverige har dock på senare år kraftigt försvagat sin ställning och roll på den internationella arenan genom att avsevärt reducera sina biståndsambitioner. Ett rikt land som Sverige ger hela 30 % av biståndsbudgeten till sig själv för finansiering av flyktingmottagandet. Detta är en omvänd utjämningspolitik som måste åtgärdas. Det Socialdemokratiska studentförbundet vill att avräkningen på biståndet successivt minskar och återställs.

Arbetsmarknad

Dagens arbetsmarknad är snabbt föränderlig och vi står inför många utmaningar. Stora grupper står idag utanför arbetsmarknaden och otrygga anställningar används för att utnyttja människors utsatthet. Otryggheten på dagens arbetsmarknad drabbar i första hand kvinnor och utlandsfödda. Kvinnors arbete värderas systematiskt lägre än mäns och kvinnor arbetar i högre grad ofrivillig deltid. För ett hållbart arbetsliv krävs kortare arbetstider, bättre arbetsmiljö och ökad grundtrygghet.

Historiskt har den svenska modellen fungerat väl. Samtidigt har förändrade förutsättningar som globalisering och krav på flexibilitet gjort att löntagare tappat mark gentemot arbetsgivarna. Den svenska modellen måste utvecklas för att på ett bättre sätt tjäna arbetarklassens intressen. Vi har idag en arbetsmarknad i obalans där många är överkvalificerade för det arbete de utför. Inom de närmsta åren kommer yrkeskategorier att försvinna till följd av automatisering samtidigt som andra branscher främst inom välfärden står inför enorma rekryteringsbehov. Detta ställer krav på en förbättrad matchning på arbetsmarknaden och en aktiv arbetsförmedling för att bättre kunna tillvarata människors kompetenser och uppfylla deras potential.

Gör A-kassan mer inkluderande

Det solidariska syftet med en inkluderande arbetslöshetsförsäkring är att säkra människors ekonomiska trygghet vid arbetslöshet. Genom en a-kassa som inkluderar fler och med höga ersättningsnivåer kan inte löner och villkor pressas ned. A-kassan leder till bättre anställningsvillkor och rättvisare löner på arbetsmarknaden. Att A-kassans trösklar höjts genom bland annat ökande avgifter har lett till ökad otrygghet och att arbetsgivare ges möjlighet att sänka löner och villkor.

Dagens regler gör det svårare för personer med kortare anställningar och svagare arbetsmarknadsförankring att kvalificera sig till A-kassan. Arbetsvillkoret, som avgör A-kasseberättigandet, ska därför lättas upp för att fler ska kunna försäkra sina arbeten. Det ska också införas ett studerandevillkor som berättigar A-kassa efter avslutad utbildning för att underlätta steget mellan arbete, studier och vidareutbildning. Även A-kasseavgiften ska sänkas och göras avdragsgill.

30 Garantera hållbar arbetstid

Vi behöver en mer jämlik och jämställd arbetsmarknad. Människor måste få mer tid till återhämtning efter det arbetsliv och de arbetsdagar som blir allt mer påfrestande. Idag måste fler prestera mer trots färre kollegor, därför måste vi förbättra arbetares arbetsvillkor. Den lagstadgade veckovilan behöver därför ökas från dagens 36 timmar till 48 timmar för att kunna ge arbetstagare en möjlighet till tillfredsställande återhämtning. En förkortning av veckoarbetstiden skulle särskilt gynna de kvinnodominerade arbetsplatser inom välfärden där många inte orkar arbeta till pensionsålder. Fram tills att veckoarbetstiden minskats i lag vill Socialdemokratiska studentförbundet se förkortningar av årsarbetstiden genom ytterligare en

semestervecka och en ny långhelg. Möjligheten till längre sammanhållen återhämtning är avgörande för välbefinnandet över tid.

5 För en mer rättvis och jämställd arbetsmarknad anser Socialdemokratiska studentförbundet att den lagstiftade arbetsveckan bör vara 30 timmar. Till dess vill vi se att semesterlagen utvidgas till 30 dagars ledighet per år samt att en ytterligare långhelg instiftas.

Säkra trygga anställningar

10 Otryggheten på arbetsmarknaden slår hårdast mot personer som inte har förankrat sig på arbetsmarknaden: ofta kvinnor, unga personer samt utlandsfödda. Idag ser vi att marginaliserade grupper utnyttjas på arbetsmarknaden genom att bland annat inte erbjudas trygga anställningar. Vi ser även att den stora andelen kvinnliga deltidsanställningar är en viktig anledning till löneskillnaderna mellan män.

15 Socialdemokratiska studentförbundet menar att socialdemokratien måste genomföra reformer för att jämna ut makten på arbetsmarknaden, därför måste heltid som norm införas. För att komma åt bemanningsbranschens otrygghetsproblem ska användandet av olika typer av tim- och behovsanställningar under längre perioder förbjudas. Vi ser att Lagen om anställningsskydd måste stärkas och moderniseras efter de villkor som finns på arbetsmarknaden idag och ta bort allmän visstidsanställning helt.

Inför individualiserad föräldraförsäkring

20 För att uppnå en jämställd arbetsmarknad måste en individualiserad föräldraförsäkring införas. Dagens ojämna uttag av föräldraförsäkringen mellan män och kvinnor innebär att kvinnors löneutveckling och karriär avstannar. Det förstärker könsrollerna i föräldraskapet och cementerar könsmaktsordningen.

25 Konsekvenserna för ojämställdheten är stor då det gör att kvinnor får sämre lön, sämre ersättning vid arbetslöshet och sjukdom och lägre pension. En individualiserad föräldraförsäkring är därför också en viktig klassfråga. För att en individualiserad föräldraförsäkring ska kunna ta hänsyn till att en familj kan se olika ut krävs en grundlig juridisk översyn av bland annat föräldrabalken.

Avskaffa tillfälliga uppehållstillstånd

30 Tillfälliga uppehållstillstånd skapar en enorm otrygghet för människor som har flytt och genererar långa handläggningstider hos Migrationsverket. De tillfälliga uppehållstillstånden försvårar etablering och möjligheten till arbete, utbildning och bostad. Studier har visat att permanenta uppehållstillstånd är bra för etableringen av nyanlända eftersom de då kan söka sig arbeten som de är kvalificerade till. Permanenta uppehållstillstånd minskar även
35 nyanländas utsatthet för oseriösa arbetsgivare. Socialdemokratiska studentförbundet anser därför att de tillfälliga uppehållstillstånden måste avskaffas.

Förbättra matchningen på arbetsmarknaden

Socialdemokratiska studentförbundet anser att arbetsförmedlingens uppdrag ska vara att stötta personer i sitt arbetssökande. Ett stort problem på arbetsmarknaden idag är att människor inte kan ta de jobben som faktiskt finns. Därför ska arbetsförmedlingens uppdrag ändras och kontrollfunktionen avskaffas. Arbetsförmedlingens relation till A-kassan ska ses över. Istället för kontroll ska arbetsförmedlingen helt fokusera på utbildning och matchning mot bristyrken så att handläggningstiderna kortas och arbetslösheten minskar.

Möjliggör feministiska innovationer

I framtidens välfärd ser vi behovet av ett hållbart arbetsliv för alla. Dagens arbetsmiljölag och föreskrifter är utformade efter industrins förutsättningar och tar inte hänsyn till de fysiska utmaningar och sociala påfrestningar som finns i kontaktyrken. Detta tyder på att ojämsställdheten även tar sig uttryck i arbetet med arbetsmiljön. De tekniska innovationer som underlättat arbetet inom industri och välfärd har gett stora förbättringar för arbetsmiljön men fortfarande är det de kvinnodominerade arbetsplatserna som gör de tyngsta lyften. Därför ser vi behovet av en särskild satsning och stöd för tekniska innovationer som tydligt förbättrar arbetsmiljön för anställda inom kvinnodominerade yrken. Vidare ska de statliga representanterna i innovationspolitiska rådet ges i uppdrag att prioritera innovationer för att förbättra arbetsmiljön inom kvinnodominerade yrken.

Stärk rätten till arbetslivstolkning

Dagens system med arbetslivstolkning där arbetsgivaren själv ska stå för merparten av tolkkostnader slår hårt mot döva, hörselskadade och personer med dövblindhet som har behov av teckenspråkstolkning eller någon annan form av tolkning på arbetsplatsen. Potten för tolkning av fortbildning som kan ges av Arbetsförmedlingen räcker inte långt och föregås av en kränkande procedur. Det är ett faktum att döva, hörselskadade och personer med dövblindhet inte alltid får arbete som motsvarar deras utbildning, vilket forskning bekräftar. Frågan om arbetslivstolkning har nu förhållits i flera år. Socialdemokratiska studentförbundet menar att socialdemokratin måste genomföra reformer som stärker positionen på arbetsmarknaden för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet, varav en är att det offentliga subventionerar hela behovet av arbetslivstolkning som finns hos den enskilda arbetstagaren, både vid fast anställning och tillfälligt arbete såsom praktik eller sommarjobb.

30

Välfärd

Målet med en stark välfärd som baseras på principen av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov, är att kunna öka människors frihet. En stark välfärdsstat utmanar maktbalansen i det kapitalistiska systemet då den gäller alla oavsett storlek på plånboken.

- 5 Länge var välfärdsstaten det stora omfördelande projektet för socialdemokratien. Bärande delar av det svenska samhället var undantagen en kapitalistisk logik och välfärdsstaten var ett socialiseringsprojekt.

- 10 Idag äventyrar en marknadsliberal syn på medborgare som konsumenter rätten till en högkvalitativ och jämlik välfärd. Idén om den generella välfärden är att den inte är ett snabbköp eller ett välgörenhetsprojekt. Behovsprövande välfärdsmodeller tenderar att stigmatisera stora grupper medborgare samtidigt som legitimiteten för välfärdssystemet kommer att minska i mer välbärgade grupper. Välfärdsstaten följer dig genom hela livet och ska garantera ett jämlikt samhälle som är till för alla oavsett vilka förutsättningar du föds med.

Inför rätt till tandvård

- 15 Trots att munnen är en del av resten av kroppen räknas inte tandvården till den allmänna sjukförsäkringen och ingår således heller inte i högkostnadsskyddet. De som har råd att laga sina tänder gör också det i högre utsträckning än de med mindre ekonomiska medel. Tandhälsa är på så vis en klassfråga. Tandvårdens tillgänglighet är fundamental för en jämlik hälsa och det förebyggande arbetet är särskilt viktigt för utsatta grupper i vårt samhälle. För
- 20 en jämlik munhälsa och en solidarisk välfärd för hela kroppen anser Socialdemokratiska studentförbundet därför att tandvården ska likställas med övrig vård och ingå i den allmänna sjukförsäkringen.

Höj garantipensionen och utöka bostadstillägget

- 25 Det nuvarande svenska pensionssystemet utgår felaktigt från att arbetsmarknaden är jämställd. Eftersom kvinnor i genomsnitt har längre lön, i större utsträckning arbetar deltid och tar ut den större delen av föräldraförsäkringen blir pensionen lägre. Pensionssystemet ger även för lite pension till många arbetare och många hamnar under låginkomstgränsen vid pensionering. Systemet bygger på att arbetare och tjänstemän kan arbeta lika länge. För de
- 30 arbetare som tvingas till förtidspensionering blir pensionen väldigt låg. Dagens pensionssystem tar inte heller hänsyn till personer som kommit till Sverige senare i livet från ett land där de inte får någon pension. Många pensionärer kvalificerar sig inte till det bostadstillägg som ska säkerställa att bostadskostnaden inte blir för stor del av pensionen. Detta leder till att många pensionärer lever i ekonomisk otrygghet.

- 35 I väntan på ett reformerat pensionssystem som avskaffar den ojämlika pensionen anser Socialdemokratiska studentförbundet att garantipensionen behöver höjas och tillämpningen av bostadstillägget behöver förändras på så vis att fler kan ta del av det.

Sjösätt framtidens miljonprogram

Det råder akut bostadsbrist i Sverige. Bostad har gått från att vara en mänsklig rättighet till en vara på en marknad som bara vissa har råd med. För att bryta denna utveckling behöver ett nytt, smartare miljonprogram sjasättas där det offentliga tar tillbaka sitt ansvar för bostadsförsörjningen. Därför vill Socialdemokratiska studentförbundet att det offentliga bygger en miljon bostäder med en majoritet billiga hyresrätter i hela Sverige. Dessa bostäder ska fördelas jämt över landet och innehålla flera olika boendeformer. Detta är ett led i att motverka bostadssegregationen och öka jämlikheten. De bostäderna som byggs nu ska också ha krav på kontinuerliga renoveringar utan hyreshöjningar. För att nå målet behöver kartellbildningen på byggmarknaden brytas och lagstiftningen ska ses över för att i högre utsträckning bygga på planlagd mark.

Säkra skydd för våldsutsatta

Trots det ökade ansvar som kommunerna fick för våldsutsatta personer när socialtjänstlagen ändrades 2001 har många kvinnojourer svårt med långsiktig finansiering. För få kommuner avsätter öronmärkta pengar till arbetet mot våld i nära relationer. För våldsutsatta personer ser tillgång på skydd och stöd olika ut runt om i landet. I skuggan av bristen på kvinnojourer och kommunernas finansieringsåtagande har en lukrativ marknad uppkommit för privata företag. Eftersom kommuner använder sig av upphandling för att säkra rätten till skydd för våldsutsatta har en osund konkurrens mellan privata företag och kvinnojourer uppstått. Det skydd och stöd som kvinnojourer kan erbjuda är inte en fråga om köp av tjänst

Därför ska kommuner garantera att det finns fysisk tillgång till skydd för våldsutsatta med trygg och långsiktig finansiering. Samtidigt ska skydd för våldsutsatta undantas från lagen om offentlig upphandling och istället ersättas av partnerskap mellan ideella föreningar och kommuner.

Ge papperslösas rätt till vård

Dagens lagstiftning ger inte alla människor i Sverige rätten till samma vård. Papperslösa människor som bor i Sverige har rätt till vård som inte kan anstå, vilket är upp till enskilda läkare och tandläkare att avgöra. Att neka människor vård strider mot allas rätt till hälsa, det är ytterst en fråga om människors lika värde. Vård ska alltid ges solidariskt och efter behov. För att stå upp för alla rätt till liv och hälsa anser Socialdemokratiska studentförbundet att alla asylsökanden, papperslösa och EU-medborgare utan uppehållstillstånd som bor i Sverige ska ha rätt till samma vård som övriga bosatta i Sverige.

Uppnå trygghet i transvården

Dagens transvård är i många landsting och regioner en underprioriterad fråga och tillgängligheten och kvaliteten varierar i stor grad var du bor. Transpersoner är en grupp där många lider av psykisk ohälsa, var tredje person har någon gång försökt ta sitt liv. Ojämlikheten i dagens vårdsystem drabbar således transpersoner oerhört direkt och hårt. Transvård skall anses som en rättighet för alla i vårt samhälle och ska präglas av ett patientperspektiv där individens rätt att besluta om sin egen kropp respekteras till fullo. Processen och väntetiderna för att påbörja behandling är påfrestande för patienterna och

bidrar till mer lidande för individer som redan är utsatta för stor press. S-studenter föreslår därför att behandling ska kunna inledas efter en kortare och bättre utvärdering än idag och att hormonbehandling ska kunna påbörjas parallellt med utredning om korrigerig av juridiskt kön.

5 Skapa en jämlik fritid

Idag ser vi hur barns fritidssysselsättning ser väldigt olika ut beroende på var du bor och vad dina föräldrar tjänar. Rätten till en meningsfull fritid ska gälla för alla och S-studenter vill därför att kommuner ska ta ett större ansvar för att se till att alla barn har möjlighet att utveckla sina intressen och ha en meningsfull fritid utanför skolan. Konkreta förslag för detta är att under terminerna avsätta pengar för att kunna bedriva spontanidrott i områden med lågt föreningsdeltagande och en subventionerad kulturskola. Under sommarloven bör en större andel barn kunna erbjudas kollo- eller lägerplatser.

Återinför rätt till familjeåterförening även för alternativt skyddsbehövande

Det är inhumant att den som kommer till Sverige från konfliktområden tvingas lämna sin familj kvar i krig och konflikt för alltid. Det är dessutom problematiskt ur ett jämställdhetsperspektiv eftersom det tenderar att leda till att kvinnor och barn lämnas kvar i konfliktområden och kan även i ett senare skede leda till att Sverige riskerar att få en skev könsfördelning bland landets yngre generationer.

Socialdemokratin ska stå upp för en solidarisk migrationspolitik. Därför anser det Socialdemokratiska studentförbundet att rätten till familjeåterförening även för asylsökande som fått status som alternativt skyddsbehövande ska återinföras.

Utbildning

Det livslånga lärandet och tillgång till utbildning och bildning är en bärande del av det socialdemokratiska jämlikhetsprojektet. Genom likvärdig tillgång till kunskap förstärks jämlikheten och friheten samt möjlighet till omställning. Utbildning syftar till att ge individen en viss uppsättning kompetenser medan bildning är den process som utvecklar själva människan från att vara en kugge i maskineriet till att bli en medveten del av samhället.

Ett framgångsrikt utbildningssystem ger alla människor redskap att förändra sina egna och andras liv. En jämlik utbildning är också ett sätt att väcka människors kreativitet och är i sig självutvecklande.

10 Istället för att vara ett verktyg för jämlikhet cementerar idag skolan klasskillnader och förstärker segregationen. I kombinationen med en dålig arbetsmiljö för lärare och elever ser vi som ett resultat av detta kraftigt fallande skolresultat. En socialdemokratisk utbildningspolitik handlar inte enbart om lika förutsättningar utan också om lika utfall. Därför behöver vi ställa krav i utbildningssystemet så att det inte cementerar skillnader utan utmanar dem.

15 Reformera skolvalssystemet

Socialdemokratiska studentförbundet ser växande kunskapsnivåer, likvärdighet och sammanhållning som övergripande mål i den svenska skolan. Nuvarande utformning av skolvalssystemet motarbetar dessa genom ökad skolsegregation och minskad likvärdighet. Kunskapsresultaten faller i jämförelse med andra länder och svensk skola inom nuvarande system misslyckas med att möta utmaningarna. Långsiktig planering försvåras i nuvarande valsystem och skolan samt lärarnas roll urholkas genom markadifieringen av skolsystemet. Grundskolornas upptagningsområden bör vara huvudprincipen för vilka skolor beskaffar sig elevunderlag. Möjligheten att välja en annan grundskola med olik inlärningspedagogik än befintlig inom upptagningsområdet ska tillvaratas.

25 Förstatliga skolan

Alla elever ska ha rätt till en god utbildning oavsett bostadsort, bakgrund eller förutsättning. Det finns idag en alltför stor kvalitetsdifferens mellan olika skolor och kommuner beroende på att resurstillgång och andra omständigheter varierar. Detta hotar likvärdigheten och skolans möjlighet att genomföra sitt kompensatoriska uppdrag försvåras. Vi vill att personalansvaret för den pedagogiska personalen och skolans ledningsgrupper ska överföras till staten och att en utredning bör se över vilka övriga ansvarsområden som bör fräntas från kommunerna.

Ge alla en likvärdig tillgång till förskolan

Förskolan har blivit allt mer betydande inom Sveriges utbildningssystem. Förskolan ger barnen en viktig pedagogisk grund, sociala sammanhang och kontakt med fler vuxna vilket är nödvändigt för barns utveckling samt lärande. Barn som gått i förskolan presterar bättre i grundskolan senare i livet och det är därför viktigt att en likvärdig tillgång till förskolan säkras genom lagstiftning. Socialdemokratiska studentförbundet vill därför införa lagstadgad

rätt för alla barn, oavsett vårdnadshavarnas situation på arbetsmarknaden, till förskola om 40 timmar i veckan från 2 års ålder samt obligatorisk förskola från 3 års ålder. Kommunerna ska även vara skyldiga att erbjuda förskola till barn med föräldrar med obekväma arbetstider.

Förbjud egen IT-utrustning i klassrummet

- 5 Det finns en utbredd ordningsproblematik i skolor som skapar en undermålig studiemiljö och arbetsmiljö för elever respektive lärare. Mobiltelefoner i klassrummet har i studier visat sig påverka elevernas resultat negativt. Lågpresterande elever drabbas särskilt av oordningen och målet om en likvärdig skola försvåras att uppnå. Socialdemokratiska studentförbundet vill att elevernas egen IT-utrustning, som t.ex. mobiltelefoner eller surfplattor, ska vara förbjuden i
- 10 klassrummet och endast tillåtas i undantagsfall i utbildningssyfte. Detta för att hindra uppkomsten av störande moment under lektioner. Läraren bestämmer när undantag kan göras.

Bygg ut studielön

- Klassbakgrund och ekonomiska förutsättningar påverkar människors benägenhet att belåna sig, ta ekonomiska risker, leva på lågt studiemedel och därmed tillgången till högre
- 15 utbildning. Det är därför en förutsättning för en jämlik högre utbildning att studielön införs. En succesiv övergång till studielön är redan påbörjad inom bristyrken och ska utvidgas till fler områden efter tid. För övriga studerande ska bidragsdelen i studiemedlet öka på bekostnad av lånedelen samt att CSN ska kunna skriva av en del av lånebeloppen vid examen.

Stärk folkhögskolan

- 20 Folkhögskolan bidrar till samhällets utveckling och är en viktig alternativ väg till universitet och högskola. Många folkhögskolor erbjuder eller har erbjudit praktik som gett studenter viktiga erfarenheter och kunskaper. Anslag till folkhögskolor ser idag olika ut beroende på vem som är huvudman trots att dess funktioner är likvärdiga. Socialdemokratiska studentförbundet vill möjliggöra tillgodoräkandet av folkhögskolepraktik till
- 25 högskoleutbildningar, återinföra praktikantbidraget, samt skapa jämlik anslagsfördelningen mellan regionala och föreningsdrivna folkhögskolor.

Inför undervisning om samtyckeskultur i skolan

- Varje dag begås våldtäkter i Sverige. I nästintill alla fall är män förövare och kvinnor offer. Ofta sker våldtäkten av en till kvinnan närstående man. Eftersom att mörkertalet är stort och
- 30 få förövare blir dömda vill vi se en samtyckeslagstiftning som ämnar flytta fokus från offer till förövare. Samtidigt behöver vi angripa roten till ett av våra största samhällsproblem, mäns våld mot kvinnor. Skulden läggs på kvinnor och diskussionen handlar ofta om hur hon ska undvika att bli våldtagen.
- 35 Skolan har en nyckelroll för att driva fram ett samhälle som bygger på samtycke. Därför vill vi ha en obligatorisk undervisning i grundskola och gymnasieskola om våldtäktskultur samt samtyckeskultur

Inför avgiftsfri utbildning för alla

Under den alliansledda regeringen infördes avgifter för studenter från utomeuropeiska länder. Socialdemokratiska studentförbundet vill se att en avgiftsfri utbildning på svenska universitet och högskolor återinförs för alla studenter. Det en viktig reform att genomföra ur ett jämlikhetsperspektiv, men också för att återgå till ett system som ser studenter som tillgångar och inte en belastning för samhället

5

Miljö och klimat

För ett långsiktigt hållbart och solidariskt samhälle krävs socialdemokratisk politik för omställning. Kapitalismen som system är inte hållbart vare sig i ett socialt eller ekologiskt perspektiv. En omställning kommer därför att innebära att vi radikalt förändrar dagens
5 produktions- och konsumtionsmönster. Samhällets omställning är en gemensam angelägenhet och den kan inte förverkligas inom ramen för konsumentmakt eller andra individuella val. Vi vill också se en ekonomisk styrning där skatteintäkter går till omställning.

Grundläggande i omställningen är en jämlik resursfördelning och ett gemensamt utformande av samhället så att mänskligheten ska kunna leva hållbart. Det är i grund och botten en viktig
10 rättvisefråga. Både ur ett globalt och nationellt perspektiv är klimatfrågan en klassfråga. Den rika delen av världen förbrukar betydligt mer naturresurser än den fattiga, som är de som drabbas hårdast av miljöförstöring och ett förändrat klimat.

Räkna konsumtionsbaserade utsläpp

Dagens system gör att ansvaret för klimatpåverkan förskjuts från rika till fattiga länder.
15 Socialdemokratiska studentförbundet tycker att länders utsläpp och miljöpåverkan ska mätas utifrån vilka varor som konsumeras istället för var de produceras. Att mäta konsumtionen snarare än produktion ger en mindre missvisande bild över samhällets utsläpp och leder till att samhällets ansträngningar riktas där de faktiskt ger effekt.

Dags för fossilfria pensionspengar

20 AP-fonderna innehar idag stora summor i fossilindustrin. Våra gemensamma pensionspengar ska inte driva på klimatförändringarna. Sverige har ställt sig bakom klimatmål om att inte överstiga två graders global uppvärmning. Därmed blir det ohållbart att samtidigt investera våra statliga pensionspengar i företag som går i motsatt riktning.

25 AP-fonderna bör därför upphöra med nya investeringar i fossil energi. Därtill bör AP-fonderna inom fem år desinvestera sitt ägandekapital ur fossil energi samt i sin kvartalsrapport ska redovisa hur arbetet fortgår för att nå totalt fossilbränslefria investeringar.

Storsatsa på kollektiva transportmedel

En överflyttning från vägtrafik till kollektivtrafik och att minska bilismen är helt nödvändigt för att lyckas med samhällets omställning. Kollektivtrafiken behöver göras mer tillgänglig,
30 både ekonomiskt och geografiskt. Det är en grundläggande jämlikhets- och jämställdhetsfråga. Genom en ökad statlig finansiering av kollektivtrafiken möjliggörs en mer jämlik kollektivtrafik runtom i landet.

En trasigt avreglerad järnväg i kombination med höga priser och låga investeringar har lett till att ett av våra främsta medel för klimatvänlig transport missgynnas av marknaden. För en
35 fungerande tågtrafik i hela Sverige måste vi återförstatliga järnvägsunderhållet. För att motivera ett ökat statligt ansvar för utgifterna för järnvägen måste vi också i högre grad äga och driva statlig tågtrafik.

För att tåget ska vara ett attraktivt alternativ måste också dess konkurrenter i högre utsträckning stå för sina egna kostnader, både när det kommer till vad det faktiskt kostar och hur mycket släpper ut. I ett modernt Sverige ska snabba, punktliga tåg vara ett självklart alternativt mot miljöovänliga, dyra alternativ som flyg.

5 Inför en grön investeringsbank

Det kommer att kräva omfattande investeringar för att ställa om till ett miljömässigt hållbart samhälle, inte minst för att motverka klimatförändringen. Tyvärr finns fortfarande den falska föreställningen att investeringar i miljö hotar jobben, välfärden och välståndet. Dessutom finns idén om att investeringar i gröna projekt är mer riskfyllda än inom andra branscher, vilket också är felaktigt.

Sverige bör göra som i Storbritannien och inrätta en statlig investeringsbank som uteslutande investerar i gröna projekt. En svensk grön investeringsbank skulle kunna vara drivande i en resurssnål och förnybar omställning av Sverige. Det skulle innebära minskade utsläpp, fler jobb och ett ökat välstånd. Det skulle också ge ett starkt instrument för lönsamma investeringar i gröna projekt.

Avskaffa reseavdragen i storstäder

Att smidigt kunna ta sig till sitt arbete är grundläggande för en fungerande arbetsmarknad. Därför finns idag reseavdraget med syftet att öka tillgängligheten utanför stadsregionerna och möjligheterna att arbeta på mer avlägsna platser. Statistik visar emellertid att reseavdraget utnyttjas mest av manliga höginkomsttagare som bilpendlar i regionerna kring Stockholm, Göteborg och Malmö. Med andra ord bidrar reseavdraget i sin nuvarande konstruktion till ökad biltrafik och att upprätthålla klassorättvisor och könsmaktsordningen. Att få göra avdrag för konsumtion som är direkt skadlig för vårt samhälle är inte önskvärt. Sveriges storstäder har idag dessutom en stor potential att bygga ut och göra sin kollektivtrafik mer tillgänglig, vilket är en bättre prioritering. Därför vill Socialdemokratiska Studentförbundet avskaffa reseavdragen i storstäder.